

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 27, No 2 (1976)

Υπεύθυνοι συμφώνως τῷ νόμῳ
 ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
 Ἐπιστημονικὸν Σωματεῖον ἀνεγνωρισμένον, ἀριθ. ἀποφ. 5410/19.2.1925 Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.
 Πρόεδρος διὰ τὸ ἔτος 1976: Κων. Ταρλατζής
 ΕΚΔΟΤΗΣ: Ἐκδίδεται ὑπὸ αἰρετῆς πενταμελοῦς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς (Σ.Ε.) μελῶν τῆς Ε.Κ.Ε.
 ΥΠ/ΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Ὁ Πρόεδρος τῆς Σ.Ε. Λουκῆς Ἐfstathiou, Ζαλοκώστα 30, Χαλάνδρι
 Μέλη Συν/κῆς Ἐπιτ.:
 Χ. Παππούς
 Μ. Μαστρογιάννη
 Κ.Χ. Σεταριδῆς
 Α. Σειμῆνης
 ΠΡΟ-ἘΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ἰορδάνης Α. Ὁρφανίδης
 Θησῆος 12 - Π. Φάληρον
 ΤΟΠΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ: Ἀθῆναι
 ΗΜΕΡ. ΤΥΠΩΣΕΩΣ: Μάιος 1976

Ταξ. Διεύθυνσις:
 Ταξ. Φοιτῆς 546
 Κεντρικὸν Ταχυδρομεῖον Ἀθῆναι

Συνδρομαί:
 Ἐτησίαι ἑσωτερικοῦ δρχ. 300
 Ἐτησίαι ἐξωτερικοῦ » 450
 Ἐτησίαι φοιτητῶν ἡμεδαπῆς » 100
 Ἐτησίαι φοιτητῶν ἀλλοδαπῆς » 150
 Τμῆ ἐκαστοῦ τεύχους » 75
 Ἴδρύματα κλπ. » 500

Address: P.O.B. 546
 Central Post Office
 Athens - Greece

Redaction: Dr. L.Efstathiou
 Zalokosta 30,
 Halandri
 Greece

Subscription rates:
 (Foreign Countries)
 \$ U.S.A. 15 per year.

Δελτίον ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ
 ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β
 ΤΟΜΟΣ 27 Ἀπρίλιος - Ἰούνιος
 ΤΕΥΧΟΣ 2 1976

Bulletin OF THE HELLENIC VETERINARY MEDICAL SOCIETY

QUARTERLY
 SECOND PERIOD
 VOLUME 27 April - June
 No 2 1976

Ἐπιταγαὶ καὶ ἐμβάσματα δέον ὅπως ἀποστέλλονται ἐπ' ὄνοματι κ. Ἰγν. Ἀξιάκη, Ἐργαστήριον Ἴδν, Ἀγία Παρασκευῆ - Ἀττικῆς.

Foot - and Mouth Disease Syndrome in a Child. Due to Coxsackie A16 Virus.

Χ. ΠΑΠΠΟΥΣ, Δ. ΜΠΡΟΒΑΣ

doi: [10.12681/jhvms.21249](https://doi.org/10.12681/jhvms.21249)

Copyright © 2019, Χ. ΠΑΠΠΟΥΣ, Δ. ΜΠΡΟΒΑΣ

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

ΠΑΠΠΟΥΣ Χ., & ΜΠΡΟΒΑΣ Δ. (2019). Foot - and Mouth Disease Syndrome in a Child. Due to Coxsackie A16 Virus. *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 27(2), 108-111. <https://doi.org/10.12681/jhvms.21249>

**ΣΥΝΔΡΟΜΟΝ ΑΦΘΩΔΟΥΣ ΠΥΡΕΤΟΥ ΕΙΣ ΠΑΙΔΑ
ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΟΝ ΕΙΣ ΙΟΝ COXSACKIE A/16**

Υ π ò

Χ. ΠΑΠΠΟΥ και Δ. ΜΠΡΟΒΑ

**FOOT-AND-MOUTH DISEASE SYNDROME IN A CHILD DUE TO COXSACKIE
A16 VIRUS**

By

C. PAPPOUS* and D. BROVAS *

S U M M A R Y

A virus from a male child, 4 years old, with Foot-and-Mouth Disease syndrome, that is vesicles on the tongue and toes, is isolated. This virus is lethal for unweaned mice, acid and resistant to chloroform as well as to 50° C for 30⁰ in the presence of 1M MgCl₂. It does not grow in calf kidney monolayers and IBRS-2 cells. The virus was identified as Coxsackie, type A₁₆, using the serum neutralization test on mice, by the World Reference Laboratory (Pirbright-England).

The authors express their gratitude to Drs J. Brooksby, H. Pereira and L. Buckley of the Animal Virus Research Institute at Pirbright for the typing of the virus abovementioned.

Κατὰ τὸν Μάρτιον 1974 εἰς τὸ Βιολογικὸν Τμῆμα τοῦ Κέντρου Πυρηνικῶν Ἐρευνῶν «Δημόκριτος» ὠδηγήθη παιδίον ἄρρεν ἡλικίας 4 ἐτῶν, ἐμφανίζον συμπτώματα Ἀφθώδους Πυρετοῦ, ἤτοι ἄφθας εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ εἰς τὴν βᾶσιν τῶν δακτύλων τῶν ποδῶν. Ἐλήφθη παθολογικὸν ὕλικὸν ἐξ ἄφθων γλῶσσης καὶ φυσαλλιδώδους ὕγρου, τὸ ὁποῖον μετὰ λειοτρίβησιν ἠραιώθη ἐντὸς 1 ml ὕλικου Hanks. Μέρος τοῦ ὕλικου (0,20 ml) ἀπεστάλη ἡμῖν ὑπὸ τῶν ἰατρῶν κ. κ. Μαρίας Πλασσαρᾶ καὶ Ἰ. Ζωγραφάκη πρὸς διάγνωσιν δι' Ἀφθώδη Πυρετόν, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἐκρατήθη εἰς «Δημόκριτον» διὰ λοιπὰς ἐξετάσεις.

Τὸ ἀποσταλὲν εἰς Ἴνστιτουτοῦτον Ἀφθώδους Πυρετοῦ ὕλικόν, ἠραιώθη περαιτέρω 1:5 ἐντὸς φωσφατούχου ρυθμιστικοῦ διαλύματος καὶ ἐνωφθαλμίσθη εἰς πρωτογενεῖς καλλιέργειάς κυττάρων νεφροῦ μόσχου καὶ ἐνδοπεριτοναϊκῶς εἰς μὴ ἀπογαλακτισθέντας μῦς ἡλικίας 2 - 3 ἡμερῶν.

Ἐλήφθη τὴν 24-1-1976

* Ἴνστιτουτοῦτον Ἀφθώδους Πυρετοῦ.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αί γενόμεναι εξετάσεις και τὰ ἀποτελέσματα τούτων ἔχουν ὡς ἐξῆς: ¹

1) Μῦς: Κατὰ τὴν πρώτην δίοδον τοῦ ὑλικοῦ εἰς μῦς ἔνιοι ἐκ τούτων ἐνεφάνισαν περὶ τὴν 5ην ἡμέραν ἀπὸ τοῦ ἐνοφθαλμισμού συμπτώματα παραλύσεως τῶν ἄκρων καὶ ἔθανον κατὰ τὴν 8ην ἕως 9ην ἡμέραν. Ἐκ τῶν θανόντων μυῶν ἐλήφθησαν αἱ μυϊκαὶ μᾶζαι, αἱ ὁποῖαι μετὰ λειοτριβήσιν καὶ ἀραίωσιν ἐντὸς φωσφατούχου ρυθμιστικοῦ διαλύματος ἐχρησίμευσαν διὰ περαιτέρω δίοδους εἰς μῦς.

Αἱ δίοδοι αὗται ἐμείωνον τὸν χρόνον ἐξελιξέως τῆς νόσου εἰς τοὺς μῦς εἰς 3 ἕως 5 ἡμέρας, ὁ δὲ τίτλος θανατηφόρου δόσεως 50% εἰς τὰ ἐν λόγῳ πειραματόζωα (DL_{50}) ἀνήρχετο εἰς $10^{-7,5}/0,10$ g περίπου.

Ἐτικὸν μυῶν, διαφόρων δίοδων, ἐν παραλύσει ἢ θανόντων ἐξετασθὲν ὡς πρὸς Ἐφθώδη Πυρετὸν διὰ τῆς συνθέσεως τοῦ συμπληρώματος παρουσία ὑπερανόσων ὀρῶν Ἐφθώδους Πυρετοῦ τῶν τύπων O, A, C καὶ Asia 1 ἀπέβη ἀρνητικόν.

2. Κυτταροκαλλιεργήματα: Ἐγένοντο 3 τυφλαὶ δίοδοι τοῦ ἀρχικοῦ ὑλικοῦ εἰς πρωτογενῆ κυτταροκαλλιεργήματα νεφρῶν μόσχου, [ὡς καὶ δίοδοι ὑλικοῦ ἐκ θανόντων μυῶν εἰς πρωτογενῆ καὶ δευτερογενῆ κυτταροκαλλιεργήματα νεφρῶν μόσχου καὶ τῆς κυτταρικῆς γραμμῆς IB — RS — 2. Εἰς ἅπαντα τὰ κυτταροκαλλιεργήματα οὐδεμία ἐμφανῆς κυτταροπαθογόνος δρᾶσις διεπιστώθη (ὁ ἰὸς τοῦ Ἐφθώδους Πυρετοῦ προκαλεῖ κυτταροπαθογόνον δρᾶσιν εἰς τὰ ἀνωτέρω κυτταροκαλλιεργήματα), τὸ δὲ ὑπερκείμενον ὑλικὸν τῶν καλλιεργείων τούτων ἀπέβη ἀρνητικόν ὡς πρὸς Ἐφθώδη Πυρετὸν διὰ τῆς συνθέσεως τοῦ συμπληρώματος.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συμπεραίνεται ὅτι ὁ ἀπομονωθεὶς εἰς τοὺς μῦς ἐκ τῶν ἀφθῶν τοῦ παιδίου παθογόνος παράγων δὲν εἶναι ὁ ἰὸς τοῦ Ἐφθώδους Πυρετοῦ.

Ἐν συνεχείᾳ προέβημεν εἰς τὴν περαιτέρω μελέτην τοῦ ἐν λόγῳ παράγοντος. Πρὸς τοῦτο ἐλήφθη ὑλικὸν μυϊκῶν μαζῶν μυῶν, ὅπερ λειοτριβηθὲν διηθήθη δι' ἡθμῶν EKS 2. Τὸ διήθημα διατηρεῖ τὴν παθογόνον ἰκανότητά του διὰ τοὺς μῦς θερμαινόμενον εἰς 56° ἐπὶ $30'$ καθὼς καὶ παρουσία 1 m. Mg. Cl_2 , εἶναι ἀνθεκτικόν εἰς τὸ χλωροφόρμιον καὶ ὀξεάντοχον. (Εἰς pH 3 καὶ 5,4 δὲν μειοῦται ὁ λοιμογόνος τίτλος του).

Τὰ ἀνωτέρω εὐρήματα συνηγοροῦν ὑπὲρ τῆς ὑπάρξεως ἐντεροϊοῦ.

Ὁ ἰὸς οὗτος δὲν προκαλεῖ αἰμοσυγκόλλησιν τῶν αἰμοσφαιρίων τοῦ προβάτου καὶ τοῦ ἰνδοχοίρου εἰς θερμοκρασίαν Ἐργαστηρίου ἢ $+4^{\circ}C$, οὐδὲ αἰμοπροσρόφησιν τούτων κατόπιν καλλιεργείας τοῦ ἰοῦ εἰς κύτταρα νεφρῶν μόσχου ἢ κύτταρα γραμμῆς IB — RS — 2.

Μετὰ τὸν ἀποκλεισμόν τοῦ ἰοῦ τοῦ Ἐφθώδους Πυρετοῦ καὶ τὴν δια-

πίστωσιν ὅτι πρόκειται περὶ ἐντεροϊοῦ προέβημεν εἰς τὴν ἐξέτασιν διὰ τῆς συνδέσεως τοῦ συμπληρώματος ὡς πρὸς τὸν ἰὸν τῆς Φυσαλλιδώδους Νόσου τῶν Χοίρων (Φ.Ν.Χ.) (Swine Vesicular Disease), ὅστις ἀνήκει εἰς τὴν ὁμάδα τῶν ἐντεροϊῶν τοῦ χοίρου, προκαλεῖ φυσαλλιδώδεις ἀλλοιώσεις καὶ εἶναι παθογόνος διὰ τὸν ἄνθρωπον.

Πρὸς τοῦτο ἐχρησιμοποιήθησαν δύο ὑπεράνοσοι ὄροι εἰδικοί ὡς πρὸς τὴν Φ.Ν.Χ., ἐξ ὧν ὁ εἷς τοῦ Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου IFFA παρασκευασθεὶς εἰς χοίρους καὶ ὁ ἕτερος τοῦ Ἀγγλικοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Pirbright εἰς ἰνδοχοίρους.

Τὸ ἐκ μυῶν ὑλικὸν ἔδωσε θετικὴν ἀντίδρασιν διὰ τῆς τεχνικῆς τῆς συνδέσεως τοῦ συμπληρώματος ἐν θερμῷ ἢ ἐν ψυχρῷ εἰς $+4^{\circ}\text{C}$ παρουσίᾳ τοῦ χοιρείου προελεύσεως ὑπεράνοσου ὄρου καὶ ἀρνητικὴν παρουσίᾳ τοῦ ὄρου προελεύσεως ἰνδοχοίρων.

Ἡ ἐξέτασις ὑπερκειμένου ὑλικοῦ ἐνοφθαλμισθέντων κυτταροκαλλιεργημάτων ἀπέβη ἀρνητικὴ εἰς τὴν σύνδεσιν τοῦ συμπληρώματος δι' ἀμφοτέρους τοὺς ὄρους.

Τὸ θετικὸν ἀποτέλεσμα ὡς πρὸς τὴν Φ.Ν.Χ. παρουσίᾳ ὑπεράνοσου ὄρου χοιρείου προελεύσεως καὶ ἢ μὴ καλλιέργεια τοῦ ἀπομονωθέντος ἰοῦ εἰς κυτταροκαλλιεργήματα IB — RS — 2, ἐνθα ὁ ἰὸς τῆς Φ.Ν.Χ. καλλιεργεῖ ἐκλεκτικῶς δὲν ἐπέτρεψε τὴν συναγωγὴν συμπερασμάτων καὶ διὰ τοῦτο ἀπεστείλαμεν δεῖγμα τοῦ ἰοῦ τούτου εἰς τὸ Διεθνὲς Ἔργαστήριον Ἀναφορᾶς (World Reference Laboratory) τοῦ Pirbright πρὸς ταυτοποίησιν. Τὸ ἐν λόγῳ Ἔργαστήριον μᾶς ἐγνώρισεν ὅτι δὲν ἀνιχνεύθη ἰὸς Φ.Ν.Χ. ἀλλὰ ἰὸς Cox-sackie A_{16} διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς ὀροεξουδετερώσεως εἰς μῦς.

Κατόπιν τούτου θεωροῦμεν ὅτι ἡ ἐπιτευχθεῖσα ὑπ' ἡμῶν θετικὴ ἀντίδρασις ὡς πρὸς τὸν ἰὸν τῆς Φ.Ν.Χ. δέον ὅπως ἀποδοθῆ εἰς διασταυρουμένην ἀντίδρασιν ὀφειλομένην εἰς τὸν ὄρον τοῦ χοίρου. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, φρονοῦμεν ὅτι κατὰ τὴν διάγνωσιν τῆς Φ.Ν.Χ. δέον ὅπως λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν ἐκτὸς τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ὀρολογικῆς ἀντιδράσεως, καὶ αἱ ιδιότητες (φυσικαί, βιολογικαί κ.λ.π.) τοῦ ἰοῦ πρὸς ἀποφυγὴν ἐσφαλμένων συμπερασμάτων λόγῳ τῶν παρατηρουμένων διασταυρουμένων ὀρολογικῶν ἀντιδράσεων.

ΣΥΖΗΤΗΣΙΣ

Ἡ εὐαισθησία τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸν ἰὸν τοῦ Ἀφθώδους Πυρετοῦ εἶναι λίαν περιωρισμένη. Ἀφ' ὅτου ἤρχισαν ἐφαρμοζόμεναι αἱ σύγχρονοι μέθοδοι ἀνιχνεύσεως τοῦ ἰοῦ τοῦ Ἀφθώδους Πυρετοῦ (Σύνδεσις τοῦ Συμπληρώματος, ἐνοφθαλμισμοὶ εἰς μῦς καὶ κυτταροκαλλιεργείας) εἰ περιγρηφθεῖσαι αὐθεντικαὶ περιπτώσεις Ἀφθώδους Πυρετοῦ εἰς τὸν ἄνθρωπον εἶναι ἐλάχισται, κίςτοι ἢ νόσος αὕτη εἶναι λίαν διαδεδομένη ἀνά τὸν κόσμον καὶ τερά-

στιος αριθμός ἀτόμων ἔρχεται εἰς ἐπαφήν μετὰ τοῦ ἰοῦ τῆς νόσου. (Κτηνοτρόφοι, σταβλῖται, Κτηνίατροι κ.λ.π.)^{1,2,3,4,5,6,7,8}.

Αἱ ἀφθώδεις ἀλλοιώσεις εἰς τὸν ἄνθρωπον, πλὴν ἐλαχίστων περιπτώσεων ὀφειλομένων εἰς τὸν ἰὸν τοῦ Ἀφθώδους Πυρετοῦ, ἔχουν διάφορον αἰτιολογίαν.

Μία τοιαύτη περίπτωση εἶναι καὶ ἡ περιγραφεῖσα ἀνωτέρω, εἰς ἣν ἀνιχνεύθη ἰὸς Coxsackie τύπου A₁₆.

Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ τύπος A₁₆ ὡς καὶ ὁ τύπος A₅ τοῦ ἰοῦ τοῦ Coxsackie συνδέονται συχνάκις μετὰ τοῦ «Ἀφθώδους Πυρετοῦ τῆς χειρὸς» εἰς τὸν ἄνθρωπον⁹.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Περιγράφεται ἡ ἀπομόνωσις ἰοῦ Coxsackie A₁₆ ἐκ παθολογικῶν ὑλικῶν ἄρρενος παιδίου ἡλικίας 4 ἐτῶν, ἐμφανίζοντος σύνδρομον Ἀφθώδους Πυρετοῦ, ἥτοι ἄφθας εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν βᾶσιν τῶν δακτύλων τῶν ποδῶν. Ὁ ἐν λόγῳ ἰὸς εἶναι θανατηφόρος διὰ τοὺς νεογεννήτους μῦς, ὀξεάντοχος, ἀνθεκτικὸς εἰς τὸ χλωροφόρμιον καὶ εἰς 50°C ἐπὶ 30' παρουσίᾳ 1m Mg Cl₂, δὲν καλλιεργεῖ δὲ εἰς κύτταρα νεφρῶν μόσχου καὶ τῆς κυτταρικῆς γραμμῆς IB — RS — 2. Ἡ ταυτοποίησις ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Διεθνoῦς Ἐργαστηρίου ἀναφορᾶς τοῦ Pirbright (Ἀγγλία), διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς ὀροεξουδετερώσεως εἰς μῦς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. H. Röhrer: *Traité des maladies à virus des animaux* Vigot Frères éd 1970, Tome II, p. 129 - 131.
2. T. Kobusiewicz, M. Gruszynska, C Z. Baranowski: *Infection de l'enfant par le virus aphteux de type C* Bull. Off. Int. Epiz., 964, 61 (11 - 12), 1617 - 1629.
3. L. Melendez: *Isolation and identification of Foot-and-Mouth Disease virus from skin vesicles of a human being*. The Vet. Bull. 1961, 641 (Summary).
4. A.O. Betts: *Receptivité de l'homme pour le virus de la Fièvre Aphteuse*. Bull. Off. Int. Epiz., 1953, 39, 565.
5. R. Armstrong, J. Davie, R S. Hedger: *Foot-and-tMouth Disease in man*. The Vet. Bull. 1968, 307 (Summary).
6. G. Eissner, H O. Böhm, E. Jülich: *A case of Foot-and-Mouth Disease in man*. The Vet. Bull., 1968, 595 (Summary).
7. H G. Garbe, H.J. Hussong, W Pilz: *Foot-and-Mouth Disease in man*. The Vet. Bull., 1960, 311 (Summary).
8. S R. Didovets: *Foot-and-Mouth disease in human beings: report of four cases*. The Vet. Bull., 1960, 442 (Summary).
9. C. Andrews and H G. Pereira: *Viruses of vertebrates*, Second edition 1967, p. 812. Baillière, Tindall and Cassel.